

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ПРАВО»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Перший (бакалаврський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ Бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 08 Право
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 081 Право
(код та найменування спеціальності)

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою Сумського НАУ

«27» 03 2023 року

(Протокол № 13)

Голова Вченої ради

Ректор, академік НААН України

В.І. Ладика

Освітня програма вводиться в дію з

2023 року

Ректор, академік НААН України

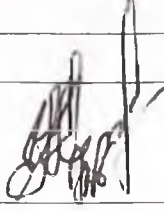
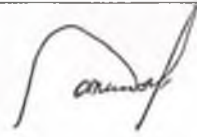

В.І. Ладика

(наказ № 151-квід «28» 03 2023 р.

Суми 2023 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми «Право»
спеціальності 081 «Право»
першого (бакалаврського) рівня

Проектна група у складі:		
Керівник проектної групи (гарант програми):		
Доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правосуддя		Микола КУРИЛО
Члени проектної групи:		
Кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного та інформаційного права, декан юридичного факультету СНАУ		Олег РОГОВЕНКО
Кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного та інформаційного права		Віта ТКАЧЕНКО
Доктор філософії з галузі право, доцент		Ассоль ШУЛЬЖЕНКО
Здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 Право		Євгенія ЗІНЧЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

В.п. завідувача відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

 Олена РИБИНА

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

 Ігор КОВАЛЕНКО

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів

Шелхова Г.В. – Голова Зарічного районного суду м. Суми

Кібець В.О. – Начальник територіального управління державної судової адміністрації України в Сумській області, к.ю.н., Заслужений юрист України

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма зі спеціальності 081 «Право» першого (бакалаврського) рівня розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. зі змінами, Постанов Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» зі змінами, «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187 зі змінами, Стандарту вищої освіти України: першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за галуззю знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право» затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. №644, Концепції освітньої діяльності Сумського національного аграрного університету (схваленої Вченою радою університету протокол №1 від 27 серпня 2015 року) та проектною групою юридичного факультету Сумського національного аграрного університету

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 081 «Право»

1. Загальні інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Сумський національний аграрний університет, юридичний факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Освітня кваліфікація - Бакалавр права
Офіційна назва освітньої програми	ОПП «Право»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	МОН, Україна, сертифікат про акредитацію Серія УД №19010801 від 17. 07. 2019, строк дії сертифіката до 01.07.2029 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-ЕНЕА – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Додаткові вимоги до правил прийому	Прийом на навчання для здобуття вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 081 Право на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра зі спеціальності 081 Право здійснюється за результатами зовнішнього незалежного оцінювання з дотриманням вимог щодо мінімального конкурсного балу, який встановлюється Умовами прийому на навчання для здобуття вищої освіти на відповідний рік вступу для спеціальностей галузі знань 08 Право.
Мова викладання	Державна (українська)
Термін дії освітньої програми	3 роки 10 місяців
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/osvitni-programi/
2. Мета освітньої програми	
Програма розроблена відповідно до місії та стратегії Сумського національного аграрного університету та спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі у процесі навчання, практичні проблеми у галузі права, формування	

загальних, професійних компетентностей, необхідних для розуміння природи та функцій права, змісту його основних правових інститутів, створення якісних умов для забезпечення повноцінної освіти шляхом поєднання сучасних методів навчання, наукових досліджень та формування у молоді «грамотності щодо майбутнього» (*futures literacy*) «нового Просвітництва» та духовно-морального світогляду на основі укріплення наступних цінностей: *Людина та її гідність; Сталий розвиток; Знання та мислення; Лідерство та високі стандарти; Громадянська позиція та відповідальність перед суспільством; Культура, етичність і толерантність, Академічна доброчесність, Підприємницька ініціатива*, зокрема в територіальних громадах, органах місцевого самоврядування, місцевої виконавчої влади, професійних правничих самоврядних об'єднаннях.

3. Характеристика освітньої програми

Предметна область (галузь знань)	Об'єкт вивчення: право як соціальне явище. Вивчення права та його джерел ґрунтується на правових доктринах, цінностях і принципах, в основі яких покладені права та основоположні свободи людини. Цілі навчання: формування здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері права з розумінням природи та змісту його основних правових інститутів, а також меж правового регулювання різних суспільних відносин. Теоретичний зміст предметної області складають знання про: основи поведінки індивідів і соціальних груп; творення права, його тлумачення та застосування; правові цінності, принципи, а також природа і зміст правових інститутів, етичні стандарти правничої професії. Методи, методики та технології: загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових явищ; методики правової оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп, ідентифікації правової проблеми та її вирішення на основі принципів права; цифрові технології. Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та програмні продукти, що застосовуються в правовій діяльності.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Акцент на здатності здійснювати прикладну та практичну діяльність у різних галузях права, формування здатності розуміти та впроваджувати ідею, доктрину і принцип верховенства права у

	правосвідомість людей і практику захисту прав людини, формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння самореалізуватися в сучасних умовах, здатності до інтегрального (не обмеженого аналітичним мисленням), абстрактного, логічного та критичного мислення, до творчого мислення та генерування нових ідей на основі плюралізму думок, культивувати інтегральне мислення.																						
Особливості програми	Програма розкриває глибокі знання та критичний підхід до національного, міжнародного права та права інших країн. Проведення частини практичних занять як у формі судових засідань, так і відвідування судових засідань та інших державних органів. Факультет постійно співпрацює з державними органами, громадськими організаціями, територіальних громад, що значно розширює можливості студентів зі стажування та працевлаштування.																						
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання																							
Придатність до працевлаштування	Працевлаштування на посади відповідно до Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010): <table border="1" data-bbox="630 1317 1501 2051"> <tr> <td>3423</td> <td>Агенти із зайнятості й трудових контрактів</td> </tr> <tr> <td>3431</td> <td>Секретарі адміністративних органів</td> </tr> <tr> <td>3432</td> <td>Судові секретарі, виконавці та розпорядники</td> </tr> <tr> <td>3435.1</td> <td>Організатори діловодства (державні установи)</td> </tr> <tr> <td>3435.3</td> <td>Організатори діловодства (система судочинства)</td> </tr> <tr> <td>3436</td> <td>Помічники керівників</td> </tr> <tr> <td>3441</td> <td>Інспектори митної служби</td> </tr> <tr> <td>3442</td> <td>Інспектори податкової служби</td> </tr> <tr> <td>345</td> <td>Інспектори правоохоронних органів, кримінально-виконавчої служби, воєнізованої охорони, приватні детективи та фахівці з дізнання</td> </tr> <tr> <td>3450</td> <td>Інспектори воєнізованої охорони та приватні детективи</td> </tr> <tr> <td>3451</td> <td>Інспектори правоохоронних органів та фахівці із</td> </tr> </table>	3423	Агенти із зайнятості й трудових контрактів	3431	Секретарі адміністративних органів	3432	Судові секретарі, виконавці та розпорядники	3435.1	Організатори діловодства (державні установи)	3435.3	Організатори діловодства (система судочинства)	3436	Помічники керівників	3441	Інспектори митної служби	3442	Інспектори податкової служби	345	Інспектори правоохоронних органів, кримінально-виконавчої служби, воєнізованої охорони, приватні детективи та фахівці з дізнання	3450	Інспектори воєнізованої охорони та приватні детективи	3451	Інспектори правоохоронних органів та фахівці із
3423	Агенти із зайнятості й трудових контрактів																						
3431	Секретарі адміністративних органів																						
3432	Судові секретарі, виконавці та розпорядники																						
3435.1	Організатори діловодства (державні установи)																						
3435.3	Організатори діловодства (система судочинства)																						
3436	Помічники керівників																						
3441	Інспектори митної служби																						
3442	Інспектори податкової служби																						
345	Інспектори правоохоронних органів, кримінально-виконавчої служби, воєнізованої охорони, приватні детективи та фахівці з дізнання																						
3450	Інспектори воєнізованої охорони та приватні детективи																						
3451	Інспектори правоохоронних органів та фахівці із																						

	<table border="1"> <tr> <td></td> <td>дизнання</td> </tr> <tr> <td>3452</td> <td>Фахівці кримінально-виконавчої служби</td> </tr> </table>		дизнання	3452	Фахівці кримінально-виконавчої служби
	дизнання				
3452	Фахівці кримінально-виконавчої служби				
Академічні права випускників	Здобуття освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих.				
5. Викладання та оцінювання					
Викладання та навчання	Студентоцентроване проблемно-орієнтоване й e-learning навчання, яке проводиться у формі лекцій, семінарів, практичних занять, консультацій, самостійного вивчення, виконання модульних курсових робіт, інших форм освітнього процесу на основі сучасних джерел інформації, включаючи підручники, посібники, періодичні наукові видання, мережі Інтернет тощо.				
Оцінювання	Система оцінювання здобутих результатів навчання за дисциплінами освітньої програми складається з сумативного, формативного, діагностичного, взаємного оцінювання та самооцінювання. Сумативне оцінювання (summative assessment) – оцінювання ступеня досягнення здобувачем вищої освіти очікуваних результатів навчання в межах освітнього компонента (модуля) чи освітньої програми в цілому. Сумативне оцінювання реалізується відповідно до критеріїв і дозволяє сформулювати судження щодо того, якою мірою студенти досягли очікуваних результатів навчання, є основою для виставлення оцінок, формування рейтингу студентів і присвоєння кредитів ЄКТС чи кваліфікації (освітньої чи професійної) після завершення освітньої програми. Критерії оцінювання – це опис того, що особа, яка навчається, як очікується виконає і на якому рівні, як демонстрація досягнення результатів навчання. Формативне оцінювання – «оцінювання, що формує» (formative assessment) має на меті дати можливість особі, що навчається, відстежувати свій прогрес у навчанні і виявити напрями його подальшого вдосконалення. Формативне оцінювання передбачає надання описового зворотного зв'язку студентам вказуючи, що вони роблять добре, що потребує покращення та поради (іструкції) як можна покращити свої результати. Діагностичне оцінювання має на меті встановити				

	готовність студента до освітнього компонента чи освітньої програми. Діагностичне оцінювання дозволяє визначити для студента та викладача сильні сторони, прогалини в знаннях, розумінні й уміннях, які очікується повинен мати студент на початку вивчення дисципліни або інші можливі проблеми, які необхідно врахувати під час навчання. Атестація випускника відбувається шляхом складання атестаційного іспиту.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми. ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій. ЗК14. Цінування та повага різноманітності і

	мультикультурності. ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві. СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему. СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи. СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини. СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права. СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України. СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право. СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини. СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності. СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин. СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції. СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ. СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної

	етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації. СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування. СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення СК17. Здатність застосовувати норми та інститути права з таких галузей, як екологічне та земельне право. СК18. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції, в тому числі з екологічного та земельного права.

7. Програмні результати навчання (РН)

- РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
- РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.
- РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
- РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.
- РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
- РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
- РН 7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.
- РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.
- РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
- РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.
- РН 11. Мати базові навички риторики.
- РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.
- РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
- РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.
- РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
- РН 16. Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.

- РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.
- РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
- РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.
- РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
- РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.
- РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Відповідає кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами). До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення юридичного факультету Сумського НАУ дозволяє проводити підготовку здобувачів вищої освіти та відповідає нормативним вимогам. Для забезпечення навчального процесу використовується лабораторія практичного права, інноваційний кабінет, кабінет криміналістики, аудиторія «Зал судових засідань», «Інтерактивна аудиторія для розвитку комунікативних компетенцій».
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Навчальний процес підготовки здобувачів вищої освіти забезпечений методичними та інформаційними матеріалами в достатньому обсязі відносно нормативних потреб, а також наявністю бібліотеки СНАУ, репозиторію та розроблених дистанційних курсів.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можлива на основі укладання угод про академічну кредитну мобільність із закладами вищої освіти України. Допускається пере зарахування кредитів, отриманих у інших університетах України, за умови відповідності набутих компетенцій.

Міжнародна кредитна мобільність	Можлива на основі укладання угод про академічну кредитну мобільність із закладами вищої освіти інших країн. У рамках програми ЄС Еразмус+ на основі двосторонніх договорів між Сумським НАУ та навчальними закладами країн-партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Умови та особливості освітньо-професійної програми обумовлюються навчанням іноземних громадян з використанням сучасних методів навчання іноземною мовою, на загальних умовах з додатковою мовною підготовкою або за індивідуальним графіком

2. Форма атестації здобувачів вищої освіти.

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 081 «Право» проводиться у формі атестаційного екзамену з конституційного, адміністративного, міжнародного права та міжнародного захисту прав людини, цивільного права та процесу, кримінального права та процесу. Завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації: Бакалавр права.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

3. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

3.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
I. Цикл дисциплін загальної підготовки			
ОК 1.	Історично-філософські студії	5	залік, іспит
ОК 2.	Громадянська освіта	5	залік
ОК 3.	Українська мова та академічне письмо	5	залік, іспит
ОК 4.	Іноземна мова	15	залік, іспит
ОК 5.	Сучасні мультимедійні технології	5	залік
II. Цикл дисциплін професійної підготовки			
ОК 6.	Загальна теорія та філософія права	10	іспит
ОК 7.	Історія держави та права України та зарубіжних країн	5	залік , іспит
ОК 8.	Конституційне право України	10	іспит
ОК 9.	Вступ до спеціальності (Юридична деонтологія, Основи римського права)	5	іспит
ОК 10.	Порівняльне правознавство	5	іспит
ОК 11.	Цивільне право	15	залік , іспит
ОК 12.	Цивільний процес	5	іспит
ОК 13.	Кримінальне право	15	залік , іспит
ОК 14.	Кримінальний процес	5	іспит
ОК 15.	Трудове право	10	залік , іспит
ОК 16.	Адміністративне право	5	іспит
ОК 17.	Адміністративне процесуальне право	5	залік , іспит
ОК 18.	Фінансове право	5	іспит
ОК 19.	Криміналістика	5	залік , іспит
ОК 20.	Основи юридичної клінічної діяльності та практичне право	5	іспит
ОК 21.	Міжнародне публічне та приватне право	10	іспит
ОК 22.	Міжнародний захист прав людини та практика Європейського Суду з прав людини	5	іспит
ОК 23.	Екологічне та земельне право	5	залік , іспит
ОК 24.	Навчальна практика у сфері права	5	залік
ОК 25.	Виробнича практика на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування,	5	залік

	органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, нотаріату, юридичних клінік закладів вищої освіти		
ОК 26.	Виробнича практика або в судах, або в системі прокуратури, або адвокатури.	5	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	
Вибіркові компоненти ОП			
I. Вибіркові навчальні дисципліни за циклом загальної підготовки			
ВБ 1	Фізичне виховання – секційні заняття за вибором студента	5	залік
ВБ 2-4	Загальноуніверситетські дисципліни	15	залік
II. Вибіркові навчальні дисципліни за циклом професійної підготовки			
ВБ 5	Сімейне право Державне право зарубіжних країн Юридична психологія	5	залік
ВБ 6	Захист прав споживачів	5	залік
ВБ 7	Муніципальне право	5	залік
ВБ 8	Юридична техніка Адвокатура в Україні та зарубіжних країнах Основи права ЄС	5	залік
ВБ 9	Господарське право	5	залік
ВБ 10	Нотаріат України Спадкове право Інформаційне право Договірне право	5	залік
ВБ 11	Кримінологія	5	залік
ВБ 12	Аграрне право Житлове право Господарський процес Виконавче право Міжнародне гуманітарне право	5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОП

I семестр	II семестр	III семестр	IV семестр	V семестр	VI семестр	VII семестр	VIII семестр
Іноземна мова							
Сучасні мультимедійні технології	Громадянська освіта	Адміністративне право	Адміністративне процесуальне право	Фінансове право	<i>Виробнича практика на базі юридичних служб органів місцевого самоврядування, органів законодавчої та виконавчої влади, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, нотаріату, юридичних клінік закладів вищої освіти</i>	Міжнародне публічне та приватне право	
Українська мова за професійним спрямуванням та публічне мовлення		Порівняльне правознавство	<i>Навчальна практика</i>	Криміналістика	Цивільний процес		Міжнародний захист прав людини та практика Європейського Суду з прав людини
Історично-філософські студії		Цивільне право				Господарське право Нотаріат України	<i>Виробнича практика або в судах, або в системі прокуратури, або адвокатури.</i>
Загальна теорія та філософія права		Кримінальне право				Спадкове право Інформаційне право Договірне право	Кримінологія Аграрне право Житлове право Господарський процес Виконавче право Міжнародне гуманітарне право
Історія держави та права України та зарубіжних країн		Трудове право		Основи юридичної клінічної діяльності та практичне право	Кримінальний процес		
Конституційне право України			Сімейне право Державне право зарубіжних країн Юридична психологія	Екологічне та земельне право			
Вступ до спеціальності. (Юридична деонтологія, Основи римського права)				Захист прав споживачів Муніципальне право Адвокатура в Україні та зарубіжних країнах Юридична техніка Основи права ЄС			
	<i>Навчальна практика</i>						
Фізичне виховання							
Загальноуніверситетські дисципліни							
Обов'язкові компоненти ОП циклу дисциплін загальної підготовки		Обов'язкові компоненти ОП циклу дисциплін професійної підготовки		Вибіркові компоненти ОП циклу дисциплін загальної підготовки		Вибіркові компоненти ОП циклу дисциплін професійної підготовки	

4. Матриця відповідності визначених компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання Зн 1. Концептуальні наукові та практичні знання Зн 2. Критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Уміння Ум 1. Поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	Комунікація К 1. Донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації К 2. Збір, інтерпретація та застосування даних К 3. Спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	Автономія та відповідальність АВ 1. Управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами АВ 2. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах АВ 3. Формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти АВ 4. Організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп АВ 5. Здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії
Загальні компетентності (ЗК)				
ЗК 1	Зн 2.	Ум 1.	К 2.	
ЗК 2		Ум 1.		АВ 2.
ЗК 3		Ум 1.	К 1.	АВ 1.
ЗК 4	Зн 1.			
ЗК 5		Ум 1.	К 3.	
ЗК 6		Ум 1.	К 2.	АВ 5.
ЗК 7	Зн 2.	Ум 1.		АВ 5.
ЗК 8	Зн 2.		К 1.	
ЗК 9		Ум 1.	К 3.	АВ 4.
ЗК 10			К 1.	АВ 1.
ЗК 11			К 1.	АВ 3.
ЗК 12	Зн 2.		К 2.	АВ 4.
ЗК 13		Ум 1.	К 2.	АВ 3.
ЗК 14	Зн 1.		К 1.	АВ 3.
ЗК 15		Ум 1.		АВ 3.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 1	Зн 1.		К 1.	
СК 2	Зн 2.			АВ 5.
СК 3	Зн 2.	Ум 1.		АВ 3.
СК 4	Зн 1.		К 2.	
СК 5	Зн 1.		К 2.	АВ 5.
СК 6	Зн 1.		К 3.	АВ 5.
СК 7	Зн 1.	Ум 1.	К 1.	АВ 5.
СК 8	Зн 2.	Ум 1.	К 1.	АВ 5.
СК 9	Зн 1.		К 2.	АВ 4.
СК 10	Зн 1.			АВ 1.
СК 11	Зн 1.	Ум 1.	К 2.	
СК 12		Ум 1.	К 1.	
СК 13	Зн 2.	Ум 1.	К 1.	АВ 2.
СК 14	Зн 1.	Ум 1.	К 2.	АВ 3.
СК 15	Зн 2.	Ум 1.		АВ 5.
СК 16		Ум 1.	К 2.	АВ 2.
СК 17	Зн 1.	Ум 1.	К 1.	АВ 5.
СК 18		Ум 1.	К 1.	

5. Матриця відповідності результатів навчання та компетентностей НРК

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	Компетентності																																		
	Загальні компетентності															Спеціальні (фахові) компетентності																			
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	ЗК9	ЗК10	ЗК11	ЗК12	ЗК13	ЗК14	ЗК15	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10	СК11	СК12	СК13	СК14	СК15	СК16	СК17	СК18		
PH 1	+	+						+	+	+	+																						+		
PH 2	+	+	+	+			+	+		+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+						+	+	
PH 3	+		+			+	+												+	+	+	+	+	+	+	+	+						+	+	
PH 4	+	+	+	+			+	+		+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+		+				+	+	
PH 5	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+		+	+					+	+	
PH 6	+	+		+	+		+	+		+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+			+	+				+		
PH 7	+		+	+	+	+	+											+	+												+	+			
PH 8	+		+	+	+	+			+										+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	
PH 9	+	+	+					+		+			+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	
PH 10		+		+	+			+					+	+					+	+	+								+						
PH 11		+	+	+	+		+	+					+	+					+	+	+	+	+	+	+				+				+		
PH 12	+		+	+	+		+	+					+						+	+	+	+	+	+	+		+		+				+	+	
PH 13	+	+		+	+			+	+	+	+		+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	
PH 14	+	+	+	+		+	+												+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH 15	+	+	+	+	+	+	+		+				+						+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+		
PH 16		+	+	+	+	+			+				+						+	+	+	+	+	+	+							+		+	
PH 17	+	+			+		+	+	+	+		+		+										+				+	+	+					
PH 18		+	+		+					+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+			+	+				+	+	+
PH 19		+	+		+		+			+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+			+					+	+	
PH 20	+		+	+	+		+			+	+		+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH 21	+		+	+	+		+			+		+			+												+	+			+	+		+	+

7. Матриця забезпечення результатів навчання (РН) відповідними компонентами освітньої програми

	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 7	OK 8	OK 9	OK 10	OK 11	OK 12	OK 13	OK 14	OK 15	OK 16	OK 17	OK 18	OK 19	OK 20	OK 21	OK 22	OK 23	OK 24	OK 25	OK 26	
PH 1	+	+				+	+		+	+											+						
PH 2	+	+				+	+		+	+											+						
PH 3	+	+				+	+		+	+											+						
PH 4	+	+				+	+		+	+											+						
PH 5	+	+				+	+		+	+											+						
PH 6	+	+				+	+		+	+											+						
PH 7						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
PH 8						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
PH 9						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
PH 10			+	+																					+	+	+
PH 11			+	+																					+	+	+
PH 12			+	+																					+	+	+
PH 13			+	+																					+	+	+
PH 14					+																+				+	+	+
PH 15					+																+				+	+	+
PH 16					+																+				+	+	+
PH 17					+																+				+	+	+
PH 18						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH 19						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH 20						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
PH 21								+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
PH 22								+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+

8. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ, НА ЯКИХ БАЗУЄТЬСЯ ОСВІТНЯ ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

1. Закон України № 1556-VII «Про вищу освіту» // Відомості Верховної Ради(ВВР), 2014, № 37-38. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
3. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF>
5. Національний Класифікатор професій ДК 003:2010. URL: <http://dovidnyk.in.ua/directories/profesii>.
6. Національна рамка кваліфікацій. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>
8. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 20.07.2022 р. №644. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2022/07/21/081-pravo-bakalavr-644-20.07.2022.pdf>
9. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf
10. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В.М. Захарченко, С.А. Калашнікова, В.І. Луговий, А.В. Ставицький, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г.Кременя. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с.
11. Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с.
12. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. URL: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf
13. Європейська кредитна трансферна накопичувальна система: Довідник користувача. URL: http://ihed.org.ua/images/doc/04_2016_ECTS_Users_Guide-2015_Ukrainian.pdf
14. EQF-LLL – European Qualifications Frameworkfor Lifelong Learning. URL: https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eaceqf/files/brochexp_en.pdf
15. QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area. URL: <http://www.ehea.info/articledetails.aspx?ArticleId=67>
16. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. URL: <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigm HE.pdf>

17. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими)
компетентностями та прикладами стандартів. URL:
<http://www.unideusto.org/tuningeu/>